

Zdroj: <https://dennikn.sk/1647464/ako-sa-z-dominika-zo-sarisskych-michalian-stal-islamista-abdul-rahman/>

Ako sa z miništranta Dominika zo Šarišských Michalian stal islamista Abdul Rahman

DUŠAN MIKUŠOVIČ

15.11.2019

Príbeh mladíka z východného Slovenska, ktorý konvertoval na islam, radikalizoval sa pod vplyvom imáma česko-palestínskeho pôvodu a bol odsúdený za propagáciu terorizmu a všeobecné ohrozenie. Text má takmer 9-tisíc slov a jeho čítanie vám môže zabráť viac ako 30 minút.

Dvadsaťšesťročný Dominik Koblunický pred pražským súdom prednáša svoju záverečnú reč. Nevidno mu do tváre. Stojí chrbtom k verejnosti, pozerá sa len na sudkyňu či do zeme.

Hovorí bez papiera, útržkovito. Chvíľami sa odmlčí, trvá to aj desiatky sekúnd. Pôsobí unavene a zatrpknuto, no nekričí. Tak ako počas celého súdneho procesu, pôsobí skôr apaticky než bojovne.

„Uráža ma, že je taká špina hádzaná na mňa. Dúfam, že bude moje meno očistené. Je to strašný zásah do môjho života. Nedokázal by som žiť s pocitom, že by som bol za niečo také odsúdený,“ ozýva sa v súdnej sieni v druhej polovici októbra, tri týždne pred vynesením rozsudku.

V piatok 15. novembra predsedníčka senátu číta rozhodnutie. Dominik sa v mene republiky odsudzuje na šesť a pol roka väzenia a vyhostenie z Česka naspäť na Slovensko. Bol obvinený z prípravy teroristického útoku, no trest dostal za všeobecné ohrozenie a propagáciu terorizmu. Je to prvý Slováč, ktorého súd uznal za vinného z tohto trestného činu, ktorý mal byť spáchaný v mene Alaha.

Odvolací súd, ktorý sa konal 15. júna 2020, Koblunickému zmenil trest na päť rokov väzenia. Časť trestu za všeobecné ohrozenie súd nakoniec úplne zrušil.

Na začiatku to bol mladík z pobožnej kresťanskej rodiny, ktorý prežil detstvo v skromnom paneláku v Šarišských Michal'anoch. Tichý, introvertný chlapec na základnej škole narazil na internete na videá džihádistických skupín a Islamského štátu. Fascinovali ho a v dospelosti sa stal moslimom.

Nasledovala zložitá cesta, na ktorej začal koketovať s radikálnym islamom. V decembri 2017 ho česká polícia zatkla v jeho prenajatej izbe v Prahe pre podozrenie, že chystá teroristický útok. Presvedčilo ju o tom vojenské oblečenie, ktoré nosil, znepokojivé videá s poznámkami v arabčine, ktoré si nakrúcal, či štyri kilogramy pyrotechnických zmesí uskladnených pod jeho posteľou.

Dominik Koblunický od mladosti až po moment, keď sa postavil pred súd. Foto – archív

Vražda

Je streda, 18. marca 2009. Asi päť minút po pol šiestej podvečer zostávajú Anne Vozňákovej už len dve hodiny života. Majiteľka večierky v Šarišských Michal'anoch cíti, ako stráca sily. Len tak-tak sa jej podarí vyjsť pred obchod, ktorý si zariadila pred tromi rokmi, keď prišla o prácu v miestnej Imune.

Z bodných a rezných rán jej tečie krv. Chce si zavolať pomoc, ale ďalej už nevláde. Vrah ju bodal tak silno, že jej v hrudi zlomil niekoľko rebier, zasiahol pečeň aj srdce. Po pár krokoch žena padá na zem.

Kúsok od nej zostal ležať kuchynský nôž so 17-centimetrovou čepel'ou. Vrah ho zrejme zahodil.

Pred obchodom, ktorý mával otvorené do ôsmej večer, ju krátko nato nájdu dvaja chlapi. Jeden uteká volať sanitku. Ten druhý, 15-ročný Dominik Koblunický, zostáva pri Anne.

Neskôr novinárom z lokálnych novín aj celoštátnej televízie Joj opísal, čo sa stalo. „Videl som, ako teta vybehla a držala sa za krk. Kričala: Pomôžte! Jeden z mojich kamarátov zavolať záchranku.“

Lekári v prešovskej nemocnici sa hodinu a pol snažili Annu zachrániť. Napriek všetkej snahe pred ôsmou večer predavačka z malej obce na východe Slovenska umrela na operačnej sále.

Približne o desať dní neskôr vtrhli policajti do rómskej osady v Ostrovanoch, sotva pol hodiny rýchlej chôdze od Šarišských Michalian. Zatkli 19-ročného Stanislava, ktorého prezradili kvapky jeho potu na nájdenom kuchynskom noži. Nakoniec sa policajtom priznal. Annu zabil pre fľašu vodky, ktorú mu odmietla dať na dlh.

Šarišské Michal'any zostali v šoku. Vziať niekomu život pre fľašu vodky – také niečo môže v ich očiach urobiť len niekto, kto v sebe nemá kúska citu. Zviera, nie človek, vraveli.

Nevraživosť voči Rómom z osady začala narastať a atmosféra už iba hustla.

O niekoľko týždňov, začiatkom augusta 2009, dvaja mladiství útočníci z tej istej osady v Ostrovanoch napadli a brutálne zbili 65-ročného správcu miestneho futbalového štadióna. Dôchodcu zmlátili tak, že mu zlomili lebku a prišiel o pravé oko.

Dva útoky v priebehu pár týždňov Šarišské Michal'any zmenili.

Zmláteného dôchodcu si všimli dovtedy neúspešní radikáli okolo Mariana Kotlebu. Útok im priniesol tému, na ktorej mohli získať prvé politické body. Kotleba bol dovtedy neznámy učiteľ z Banskej Bystrice, ktorý sa snažil zaujať oslavou Jozefa Tisa a vykrikovaním hesiel o tom, že Slovenské národné povstanie bolo boľševickým pučom.

Drvivú väčšinu ľudí to nezaujímalo.

Silácke protirómske heslá mali väčší potenciál. Týždeň po napadnutí 65-ročného správcu ihriska, v lete roku 2009, sa dve stovky priaznivcov krajnej pravice zišli na futbalovom štadióne v Šarišských Michaľanoch. K nepovolenému „protestu proti rómskemu teroru“ sa pridalo množstvo miestnych. Rýchlo začali lietať kamene a fľaše.

Policajti nasadili vodné delo a proti radikálom aj miestnym tvrdo zasiahli. Výsledkom konfliktu bolo niekoľko zranených a fotografie a spravodajské šoty o pravicových radikáloch pritlačených na zem ťažkoodencami.

Tak trochu mimochodom, pomedzi kolízie s políciou, ohlásil Marian Kotleba pred davom rozhnevaných ľudí vznik novej strany, ktorú nazval Ľudová strana Naše Slovensko. Strana, ktorá je dnes v parlamente, získala v celoštátnych parlamentných voľbách v roku 2010 ešte len 1,33 percenta hlasov. No v Šarišských Michaľanoch ju už v tomto roku volilo vyše sedem percent ľudí.

Dominikovi Kobulnickému, ktorý v marci roka 2009 našiel dobodanú Annu pred večierkou, sa tento príbeh odohrával prakticky pod oknami jeho domu. Útoky Rómov z osady, hnev miestnych, konflikt s políciou, Kotlebov martýrsky vstup do politiky.

Všetko to sledoval zblízka, o všetkom sa miestni rozprávali: v jeho bytovke, v krčme či cestou z kostola, kam chodieval ministrovať.

Nikto by sa zrejme nečudoval, ak by sa ku Kotlebovi pridali aj on. Ak by si začal obliekať tričká s rovnoramennými krížmi, natiahol maskáče a nasúkal sa do vysokých kanád. Ak by sa z neho stal radikál nenávidiaci Rómov či obdivujúci Jozefa Tisa.

Nič také sa nestalo. O desať rokov neskôr, v roku 2019, sa Dominik opäť objaví v médiách. Má síce oblečené maskáče, ale namiesto rovnoramenných krížov sa fotografuje pred arabskými nápismi. A namiesto Tisovej podobizne drží v rukách Korán.

Píšu o ňom ako o radikálovi. Jeho vzorom sa nestal Kotleba, ale Sámer Shehadeh, pražský radikálny imám, obvinený z terorizmu pre podporu sýrskej militantnej skupiny Fatah aš-Šám, nástupcu známeho Frontu an-Nusrá, napojeného na teroristickú sieť Al-Káida.

Strelec

V Šarišských Michaľanoch žije ani nie 3-tisíc obyvateľov. Obec sa tiahne okolo hlavnej cesty z Prešova do Sabinova. Do krajského mesta je to trinásť kilometrov, do okresného asi päť. Po ľavej strane vidieť areál farmaceutickej firmy Imuna a obecný úrad v peknom renesančnom kaštieli, po pravej dedinskú klasiku: obchod Jednota, kostol, pár krčiem.

Zvyšok dediny tvoria najmä rodinné domy a niekoľko bytoviek. V jednej z nich prežil detstvo Dominik. S mamou, otcom a tromi bratmi žili usporiadaný život kresťanskej rodiny, ktorá chodí v nedeľu do kostola a borí sa s problémami, aké poznajú tisícky rodín na východnom Slovensku.

Peňazí navyš nebolo. V nultých rokoch sa na východe Slovenska hľadala práca ťažko. Aj preto otec rodiny v roku 2005 odišiel za robotou do Česka. Domov sa vracal, ako mohol, ale zvyčajne sa nedalo častejšie ako raz za dva mesiace. Štyroch synov vychovávala jeho manželka.

Bol to chlapec ako každý iný, hovoria o Dominikovi ľudia, ktorí ho v detstve poznali. Len troška tichý. Od malička sa rád prechádzal v lese. Cez prázdniny chodieval s ďalšími chlapcami z dediny na farmu do Šarišských Sokoloviec, kde pre nich sused z bytovky organizoval niečo ako turistický tábor. V nedeľu zvykol miništrovať v rímskokatolíckom kostole.

Dominikovi rodičia sú dodnes silno nábožensky založení a k viere viedli aj deti. Keď sa ich syn na základnej škole spýtal, či musí stále miništrovať, mama mu povedala, že ak nechce, nemusí. Ani sa nepýtala prečo. Dominik napokon aj tak chodil ďalej do kostola. S rodičmi ho bolo vídať na nedeľnej omši, aj keď už chodil na strednú školu.

Nevynikal, nebol iný. Tak si naňho pamätajú aj jeho rodičia. Bezproblémové dieťa v škôlke aj na základnej. Občas vyrušoval, občas si učiteľka postťažovala, že sa na hodinách baví so spolužiakmi, išlo o úplne bežné výchovné trampoty. Ako vravel jeho otec, sem-tam býval trochu prudší, ale to len preto, že mal rád svoju pravdu. Nebol agresívny, s bratmi sa nebil a aj keď sa trocha rozčúlil, rýchlo sa upokojil.

„Vyrastal v usporiadanej rodine. Snažila som sa – aj keď som bola doma na chlapcov sama – viesť Dominika k láske k Bohu, k láske k ľuďom a k láske k zvieratám,“ spomínala na synovo detstvo jeho mama.

Dominik chodil na základnej škole do streleckého krúžku. Keď sa v roku 2007 v telocvični na škole na Šrobárovej ulici v Prešove konali mládežnícke majstrovstvá kraja v streľbe zo vzduchových zbraní, za Šarišské Michalany nastúpil aj on. V streľbe zo zalamovacej pušky na 30 rán v kategórii chlapcov a dievčat do 14 rokov nastúpilo dvadsaťtri pretekárov a on skončil osemnásty.

Skrátka, nevynikal. V dobrom, ale ani v zlom. Ozajstný problém museli u Koblunických riešiť až v druhom ročníku priemyslovky, Dominik mal sedemnásť. Jeden z jeho spolužiakov, zhodou okolností syn riaditeľa školy, mu zobral mobil a provokoval ho. Dominik si pýtal mobil naspäť, spolužiak ho nevracal, a tak sa neudržel. Chlapci sa pobili a spolužiak skončil s vybitým zubom. Pre potýčku dokonca do školy volali policajtov. Výsledkom bol účet na 2-tisíc eur ako odškodné a bolestné, ktoré museli za syna zaplatiť Dominikovi rodičia.

Pre rodinu to neboli malé peniaze. Dve tisícky nemali len tak poruke. Dominikovi práve končila životná poisťka, a tak nasporené peniaze išli na účet za spolužiakov vybitý zub. Na zvyšok si musela jeho mama požičať.

Dominik vždy vravel, že šarvátku nevyvolal a to, ako to dopadlo, vnímal ako veľkú krivdu. „Bolo to nespravodlivé voči celej našej rodine,“ spomínala chlapcova mama.

„Uvažovala som, či to nedať na súd, ale celé sa to zbehlo príliš rýchlo. Dominik sa potom dosť uzavrel.“

Po bitke v druhom ročníku už Dominik priemyslovku doštudoval bez ďalších problémov.

Školu opustil približne pred siedmimi rokmi bez väčších plánov. Krátko brigádoval v Šarišských Michal'anoch vo firme, ktorá recyklovala a likvidovala staré počítače, ale poriadnu prácu si doma nenašiel. Otec, v tom čase robotník v Pardubiciach, mu dohodil robotu v Česku. Dominik nastúpil na expedíciu v pardubickom Foxconne, fabrike na výrobu spotrebnej elektroniky.

Mohlo to byť niekedy v roku 2013 či 2014. Dominik odišiel zo Slovenska a jeho život sa navždy zmenil.

Konvertita

„Mami, som moslim.“

Moment, keď Dominik rodičom povedal, že prestúpil na islam, utkvel v pamäti jeho otcovi aj mame. Bolo to v roku 2015. Dominik, tak ako jeho otec, stále pracoval v Pardubiciach.

Vídali sa, aj keď nerobili na tej istej prevádzke, nebývali ani na tej istej ubytovni. Dominik chcel bývať s mladými, tak mu otec našiel izbu na ubytovni dvojhviezdičkového Hotela Harmony. Otec občas navaril viac jedla a priniesol ho synovi.

„Nebudeš sa na mňa hnevať, ak ti niečo poviem?“ spýtal sa raz Dominik nečakane otca, približne rok po tom, čo nastúpil do pardubického Foxconnu. Povedal mu, že nie. Hnevať sa nebude.

„Asi sa stanem moslimom.“

Otec tomu nerozumel. Nevedel, čo si má pod tým predstaviť; nechápal, čo to pre syna znamená. Dominik mu povedal, že sa bude ďalej modliť k Pánu Bohu – ale inak. Vraj sa k islamu dostal cez internet a v Pardubiciach sa stretol s dvomi moslimskými rodinami. Mali deti a on k nim chodil na návštevu.

„Bol som smutný a tiekli mi slzy. Ale on mi povedal, že je pevne rozhodnutý,“ spomínal Dominikov otec.

Mama to prežívala ešte ťažšie. Oznamil jej to, keď prišiel domov na dovolenku do Šarišských Michal'ian. Postavil ju pred hotovú vec.

„Mami, som moslim.“

Hnevala sa. Boli veriaci, praktizujúci kresťania, pre ktorých bola nedeľná omša v kostole samozrejmosťou. Žili v dedine, kde sa 80 percent miestnych hlásilo k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. V hárkoch pre sčítanie obyvateľstva z roku 2011 si zaškrtnulo kolónku „iné vierovyznanie“ sedem z 2832 obyvateľov.

Hádali sa. Mama vlastne ani nevedela, čo si pod touto vierou predstaviť. Syn jej vravel, že sa v tom vidí. Že mu to pomáha v živote.

Že je lepší človek.

Snažila sa to pochopiť. Rozprávali sa, aký je rozdiel medzi obyčajným moslimom, ktorý sa modlí a chodí do mešity, a radikálnym islamistom. Ubezpečoval ju, že on je len moslim a nikdy by sa nepridal k radikálom.

Zmenil si stravu a začal sa modliť. Päťkrát denne, ako sa na dobrého moslima patrí. Či už bol doma v Michal'anoch, alebo v Česku, kde pracoval, modlitby nezanedbával. Otec spomínal, ako za ním Dominik neskôr jazdil do Pardubíc, už v čase, keď sa syn presťahoval do Prahy. Zdržal sa na noc: večer pricestoval a na druhý deň išiel naspäť. Dominik sa pomodlil podvečer, potom aj neskôr večer. Na prvú rannú modlitbu si nastavoval budík na štvrtú ráno.

Zmenu rodina ešte viac pocítila počas tradičných sviatkov, keď sa všetci zišli za jedným stolom. Odkedy Dominik prestúpil na islam, Štedrý deň v jednom z bytov paneláku v Šarišských Michal'anoch už nikdy nebol ako predtým. Sviatočnej večere s tradičnými jedlami a úvodnou modlitbou sa Dominik nezúčastnil. Kým rodina jedla, počkal vo vedľajšej izbe, alebo si zabehol zacvičiť do posilňovne. Mama nachystala večeru a on sa navečeral sám.

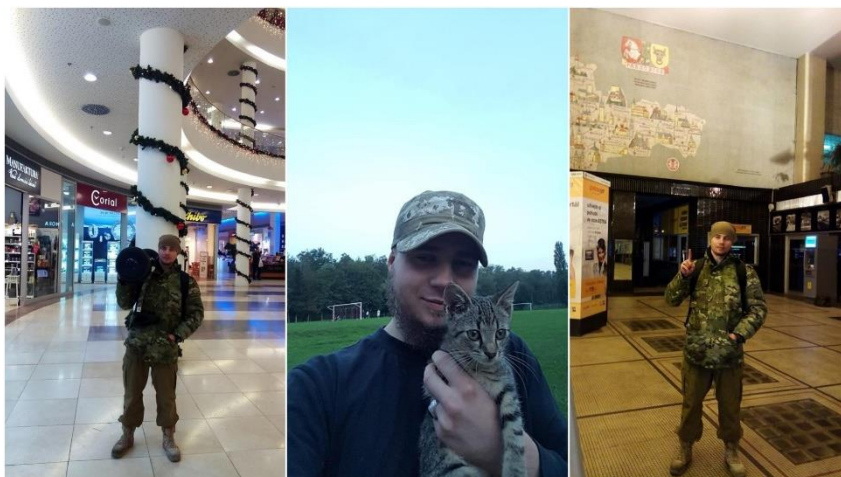
Rozdávania darčiekov sa ešte zúčastnil, dokonca nejaké priviezol, zväčša kozmetiku a drobnosti. Ale už to neboli Vianoce ako predtým.

A to doma nevedeli, že si pri prechode na islam zmenil meno, ktorým sa predstavoval novým známym. Ako prvé meno si zvolil „Abdul“, čo znamená po arabsky „otrok“ či „služobník“. Ako druhé „Rahman“, jeden z množstva prívlastkov Alaha, ktorý by sa dal preložiť ako „Milosrdný“.

Dominik Kobulnický bol už Abdul Rahman. „Služobník Milosrdného“.

Rodičia tejto premene stále nerozumeli a nevedeli si ju vysvetliť. Áno, otec si všimol, že po tom, čo v dvanástich skončil s miništrovaním v kostole, prestal okolo osemnástky chodiť aj na nedeľné omše. Občas dokonca postával pred kostolom, ale dnu nešiel. Vraj omšu počuje aj tak – vonku býval reproduktor. Ale kedy sa to stalo, kedy sa začal zaujímať o islam?

A vedel o tom niekto?

Dominik Kobulnický na fotografiách z jeho Facebooku. Foto – archív

Mačka

Dominik nikdy nemal veľa kamarátov. Veľa času trávil sám, chodil do lesa na prechádzky, cvičil. Zaujímal sa o vojenstvo, neskôr o zábavnú pyrotechniku. Nakupoval si petardy aj svetlice a na Silvestra ich odpaľoval v Šarišských Michaľanoch. Časom si začal vyrábať aj vlastné delobuchy.

Jedného kamaráta predsa len mal, s Marekom boli spolužiaci zo základnej školy a študovali spolu aj na strednej. Chodievali do lesa, občas si zahrali Counterstrike na počítači.

Dominik sa mu zdôveril aj s tým, o čom jeho rodičia nemali ani potuchy. Marek vedel, ako sa Dominik už na základnej a potom na strednej škole, teda v čase, keď býval s mamou a bratmi v bytovke v Šarišských Michaľanoch, začal zaujímať o islam a jeho kultúru. Ako na Youtube pozeral videá s moslimskou tematikou. Ako sledoval, čo sa deje v Iraku, Afganistane a Sýrii.

Marekovi sa už na škole Dominik zveril s tým, čo neskôr hovoril aj známym z mešity, keď sa ho pýtali, ako sa dostal k islamu. Napríklad, že v mladosti počúval islamské našídy, náboženské piesne často bez hudobného sprievodu, ale niekedy aj s hudbou. Občas sú čisto spirituálne, inokedy mystické, niekedy aj bojové, texty sú zo stredoveku aj zo súčasnosti.

Našídy sú melodické, podmanivé, chytľavé. Vo videách ich používajú aj islamistické džihádistické skupiny.

Dominik v tom čase nevedel po arabsky a tak nemohol vedieť, o čom sa v našídoch spieva. Či hovoria o Bohu, prírode, alebo burcujú k boju. No jeho záujem o islam, východné kultúry a náboženské piesne ho priviedol aj k videám, v ktorých vystupovali radikáli. Vráťane bojovníkov Dáišu, teda Islamského štátu.

Dominika bojovníci Islamského štátu fascinovali. Bolo to v období, keď bola táto teroristická organizácia na vzostupe a ovládla veľké časti územia Iraku a Sýrie. Mladý Slovák obdivoval ich taktiku boja, zaujímali ho zbrane – občas si kupoval Streleckú revue. Púšťal si už aj propagandistické klipy džihádistov.

Doma o tom nevedeli. Každý z bratov mal povolené stráviť na počítači maximálne hodinu denne. A ako spomínala Dominikova mama, syn pred ňou občas skryl, čo si na internete hľadal.

„Hovorilo sa tam po arabsky, ja som tomu nerozumel,“ hovoril o Dominikových obľúbených videách jeho kamarát z detstva. „Ale boli tam aj vraždy. Vrael, že vojna si vyžaduje obeť.“

Bolo to ešte predtým, ako Dominik doma oznámil, že je moslimom a konvertoval na nové náboženstvo, teda ešte na strednej a krátko po nej. Podľa Mareka hovoril jeho kamarát o Islamskom štáte pozitívne. Oficiálnu sýrsku armádu prezidenta Baššára Asada považoval za nepriateľa, obdivoval samozvaného kalifa Abu Bakr al-Bagdádiho, ktorého len nedávno zabil Američania. Islamské právo šarija vnímal ako niečo pozitívne.

„Mal som veľmi zlé zmýšľanie, vražedné,“ spomínal na túto dobu aj sám Dominik. „Bol som uzatvorený do seba a jednoducho som chcel urobiť niečo veľké, niečo ako Islamský štát.“

Keď Dominika koncom roka 2017 zatkli policajti, našli mu v mobile fotografiu mŕtvej mačky s odrezanou hlavou. Zviera padlo za obeť jeho fascinácii Islamským štátom. Ešte keď bol doma na východnom Slovensku, chytil voľne pobežujúcu mačku, spútal, zabil a vypitval. Odrezanú hlavu položil na jej trup.

„Videl som, ako bojovníci Islamského štátu spútalí a popraviť zajatcov tak, že im odrezali hlavu a položili ju na telo,“ vysvetľoval svoj čin. „Mal som v sebe oheň.“

Nemalo sa to skončiť len pri tom. V prvej polovici roka 2015 mal Dominik 21 rokov, pracoval v Pardubiciach, no ešte nezačal chodiť do mešity. Pod vplyvom videí Islamského štátu začal plánovať teroristický útok na autobusovú stanicu v Prešove. Na internete hľadal návod, ako zostrojiť bombu z tlakového hrnca, pyrotechnických zmesí a časovača. Hrnec a časovače si aj kúpil. Aby podomácky vyrobená bomba zasiahla a zranila viac ľudí, chcel do nej vložiť skrutky a matice.

Ale nakoniec to nespravil.

„Keby som sa vtedy stretol, tak by som sa zmlátil,“ vysvetľoval svoje rozmýšľanie neskôr na súde.

Prečo bombu nezostrojil, aj keď mal k tomu blízko? Tvrdí, že sa zmenil vo chvíli, keď začal chodiť do mešity a stretol sa so skutočnými moslimami, ktorí mu predstavili islam ako umiernené, nekonfliktné náboženstvo.

Tlakový hrniec, ktorý si kúpil, poslal neskôr po otcovi domov do Šarišských Michalian. Nový, nepoužívaný a zabalený v škatuli ho daroval mame. „Manžel vrael, že mu ho dal Dominik, nech ho dovezie. Vraj už ho nepotrebuje,“ spomenula si na to aj ona.

Mešita

Arikan po prvý raz spozoroval Dominika v záhrade malej mešity v Hradci Králové v roku 2015. Podnikateľ tureckého pôvodu si spomína, že to bolo počas jedného z dvoch hlavných moslimských sviatkov. Buď to bol Íd al-Fitr, sviatok prerušenia pôstu na konci

pôstneho mesiaca ramadán, alebo Íd al-adhá, sviatok obety, ktorý pripomína Abrahámovu obeť Bohu.

Mladého Slováka si nemohol nevšimnúť. V mešite spravovanej malou tureckou komunitou v Hradci pritiahol pozornosť ktokoľvek nový. Dominik zaujal o to viac, že podľa výzoru nešlo o cudzinca, ale o niekoho miestneho.

Konvertitov chodilo do tejto mešity málo. Okrem rodín Turkov žijúcich v Hradci boli pravidelnými návštevníkmi modlitebne už len dve či tri desiatky zahraničných medikov, ktorí študovali na Lekárskej fakulte. Pre Dominika bola malá mešita v Hradci Králové najbližšou modlitebňou. V tom čase pracoval v Pardubiciach a do Hradca Králové to nie je ani 30 kilometrov. Do Prahy to mal takmer päťkrát tak ďaleko.

Každému z prítomných bolo jasné, že je moslimom len krátko. Aj keď sa o islam zaujímal už roky, žiť podľa jeho učenia sa rozhodol až nedávno. Ľuďom v mešite vysvetlil, že konvertoval cez internet len pred niekoľkými mesiacmi. V islame na to nie je potrebný žiadny zvláštny rituál, z formálneho hľadiska sa stáva moslimom každý, kto prednesie „šahádu“, teda vyznanie viery.

Čo Dominika viedlo k prechodu na islam, v mešite nevedeli. Ale prijali ho. Na prvý pohľad im bolo jasné, že to, čo vedel o islame, si našiel na webe. Spoznali to už podľa toho, ako sa modlil. Turci sa zvyknú modliť s rukami pri tele, Dominik ich pri tom, ako vstával zo zeme, dvíhal. Podobným spôsobom sa modlia skôr Arabi. Inštruktážne videá na internete pracujú častejšie práve s „arabským“ spôsobom.

Tureckú komunitu v Hradci Králové to tak neprekvapilo. Zahraniční medici z Lekárskej fakulty, ktorí do ich mešity dochádzali, sa zväčša modlili podobne ako Dominik.

„Do mešity chodieval raz týždenne, možno počas dvoch až troch mesiacov,“ spomínal Arikan. „Nepôsobil na nás nijako zvláštne. Videli sme na ňom to, čo často badáme na konvertitoch, teda akési nadšenie či vzrušenie pre nové náboženstvo. Napríklad stoja o to, aby mohli v mešite predčítať texty či zvolávať na modlitbu. Je to vec, ktorú my, dlhodobí moslimovia, u nováčikov pozorujeme.“

Dominik nebol iný. Hovoril, že sa chce dozvedieť o islame viac a že sa chce učiť Korán. Chcel zvolávať na modlitbu, čo môže v mešite urobiť každý, kto sa naučí krátku formulku. „V Turecku je bežné, že je v mešite imám, ktorý modlitbu vedie, a muezín, ktorý na ňu zvoláva. V Európe malé mešity muezína nemávajú, a tak na modlitbu môže zavolať ktokoľvek z veriacich,“ vysvetľoval Arikan.

Dominik bol horlivý, na vkus miestnej komunity možno až príliš. V lete sa raz pokúsil povedať niečo do mikrofónu, aby oznamy počuli nielen na hornom, ale aj na dolnom poschodí mešity, teda v miestnosti vyhradenej pre ženy. Keďže bolo leto, v budove boli otvorené okná a slová z mikrofónu sa ozývali aj ulicou.

Na to si moslimovia v Hradci Králové dávajú pozor. „Nechceme mať problémy so susedmi,“ vysvetľuje obavy veriacich Arikan.

Aké obavy? Aby ich človek pochopil, stačí sa pozrieť na profil hradecko-královského islamského centra na Facebooku. Prakticky pod akýmkoľvek z mála príspevkov centra sa nachádza komentár typu „Islam not welcomed, GO HOME“ či odkaz na niektorú

z protimoslimských piesní českej kapely Ortel. Miestni moslimovia sa preto držia jednoduchej taktiky: „aby o nás nebolo príliš počut“.

Možno aj to bolo dôvodom, prečo po pár mesiacoch Dominikovi bažiacemu po zdokonaľovaní sa v islame odporučili prejsť do niektorej z pražských mešít. Vysvetlili mu, že v Hradci si svoje znalosti neprehľbi. „Mešita v Hradci Králové nemá imáma, ale v Prahe je imám, ktorý by ťa mohol učiť Korán,“ povedali mu.

Dominik pristal a rozhodol sa odísť do Prahy. O tom, že sa chystá presťahovať do hlavného mesta, povedal aj otcovi. „V práci vo Foxconne nemal problémy, ale občas si sťažoval, že málo zarobí,“ spomínal Dominikov otec. „Po čase mi povedal, že v Pardubiciach skončí. Pôjde do Prahy a nájde si tam lepšiu prácu.“

Dominik sa na prelome rokov 2015 a 2016 presťahoval.

Praha

V pondelok 20. mája 2019 bol pôstny mesiac ramadán približne v polovici. Moslimovia sa počas týchto týždňov od východu do západu slnka zdržiavajú jedenia či pitia. Večer, po zotmení, sa stretávajú v mešitách na spoločnej večeri, kde pohostia aj tých, ktorí prídu trebárs zo zvedavosti.

V jednej z pražských mešít sme sa v tom čase na ramadánovej večeri stretli s Kristiánom Dembickým. Podávala sa polievka, pečené jahňacie a kuracie mäso, ryža ochutená arabským korením a kúskami uvarenej zeleniny.

Po večeri sme si spoločne s hlúčkami veriacich sadli na zemi, popíjali čaj, zajedali ho sušenými datľami a hovorili o Slováckovi Dominikovi Kobulnickom.

Kristián je konvertita, ktorý pochádza z Česka. S Dominikom sa spoznali v mešite U Palmovky na pražskej Pivovarnickej ulici, kam chodievali najmä veriaci z tureckej komunity, ale aj Uzbekovia a ďalší prisťahovalci. Podľa prevažujúcej národnosti miestnych veriacich sa jej v Prahe hovorí „turecká mešita“.

„Bolo to veľmi podobné, ako vždy, keď sa stretnú dvaja noví konvertujúci moslimovia,“ opisoval Kristián prvé stretnutie s Dominikom. Ten sa mu predstavil už ako Abdul Rahman. „Rozprávali sme sa, ako sme sa dostali k islamu, čo nás viedlo, aká je naša cesta. A bežné veci: čo kto robí, kde pracuje, študuje. Typická konverzácia, ktorá prebieha medzi novými moslimami.“

Na Kristiána pôsobil Dominik pokojne, umiernené. „Mal som pocit, že sa našiel. Študoval Korán, hovoril, že chce ísť študovať islam do tureckej madrasy (islamskej náboženskej školy) do Nemecka a potom na univerzitu do Turecka. Vyzeral spokojne. Mal som dojem, že je to klasický mierumilovný mainstreamový moslim.“

Dominika do „tureckej mešity“ U Palmovky nasmerovala komunita veriacich z Hradca Králové. „Je známe, že v islame je viac smerov,“ vysvetľuje Arikan.

„My Turci považujeme za jeden z najškodlivejších wahhábizmus. Chceli sme, aby sa Dominik od tohto smeru držal čo najďalej, preto sme mu odporúčali tureckú mešitu. Sme si vedomí, že konvertiti často nechápu pravý islam a vydajú sa radikálnou cestou. Pokiaľ vieme, mešita na pražskom Černom mostě je predovšetkým pre Arabov a je

považovaná za miesto, ktoré môže mať k radikalizmu bližšie. Preto sme Dominika poslali do tureckej mešity v Prahe.“

Prvých pár mesiacov po príchode do Prahy nemal Dominik prácu. Svoj čas venoval štúdiu Koránu a islamu. Turecká komunita ho podporovala aj finančne. Na zdravotné poistenie sa mu skladali Arikan a jeho priatelia z Hradca Králové. Nebolo to veľa, nejakých 50 eur mesačne, ktoré podľa Arikanových spomienok posielali na účet Dominikovej matky na Slovensko.

V tureckej mešite U Palmovky sa Dominik učil spoznávať arabské písmo a čítať Korán. Ľudia, ktorí sa mu tam venovali, videli, že mnohé sa už naučil – lenže cez internet.

Dominik raz zobral do mešity aj otca, ktorý chcel vidieť, kde trávi jeho syn voľný čas. „Predstavil ma ľuďom v mešite, povedal im, že som jeho otec, a oni sa ku mne správali veľmi príjemne,“ spomínal si Dominikov otec na návštevu modlitebne. „Potom ma posadil k stene a išiel sa s ostatnými modliť. Mal na sebe dlhú košeľu a bielu pokrývku hlavy. Nevedel som, ako to mám celé pobrať, no chcel som vedieť, kam chodieva.“

Dominik mal doma čoraz viac náboženských kníh, ktoré dostával v mešite. „Ukazoval mi ich, ale ja som mu povedal, že to nechcem vidieť,“ hovoril otec. „Niektoré boli aj v arabčine a Dominik vravel, že sa po arabsky učí a že čiastočne už arabčinu ovláda.“

Jeho záujem o islam bol čoraz silnejší, no začalo sa stávať, že občas vynechal piatkovú modlitbu. Veriacim v tureckej mešite to nešlo do hlavy. Taký horlivý moslim a nepríde na piatkovú modlitbu, ktorá je považovaná za povinnú? Keď sa ho pýtali, kde bol, odpovedal, že sa modlil v inej mešite.

Menil sa. Bol iný.

Úlohy, ktoré mu dal v rámci náboženského vzdelávania miestny imám, odignoroval a nerobil ich. Namiesto toho spomínal učiteľa, ktorého kázania sledoval na internete. Na začiatku nespomenul meno – len povedal, že sú v češtine.

Najväčší problém nastal, keď začal do tureckej mešity nosiť vojenské oblečenie. Maskáčové nohavice, tmavé tričká. O vojenstvo mal záujem už od strednej, v maskáčoch chodieval na prechádzky do lesa, vlastnil niekoľko vreckových nožov, aj jeden väčší. Keď si vojenské maskáče obliekol aj na piatkovú modlitbu, ostatných veriacich to vystrašilo.

Pýtali sa ho, prečo sa tak oblieka, a pripomínali mu, že v televízii vídať často ľudí, ktorí sú oblečení podobne ako on. „To sú tí, ktorí si islam vykladajú zle,“ vraveli mu. Na mysli mali džihádistov a teroristov, aj keď to takto jasne nepovedali.

Dominikov nový výzor veriacim v tureckej mešite prekážal. Mnohí sa neodvážili protestovať priamo pred ním, sťažovali si imámovi. Mali obavy, že jeho oblečenie bude pôsobiť zle na okolie mešity a dostane do problémov celú komunitu.

Tak si ho imám zavolať na rozhovor.

Aby si dobre rozumeli, bol pri rozhovore aj Kristián, ktorý dialóg prekladal. Trval asi dvadsať minút. Imám začal otázkami, prečo Dominik nosí vojenské oblečenie do

mešity. Odpovedal, že sa mu to páči. Imám hovoril, že to veriacim prekáža a že s tým bude musieť niečo urobiť.

Nešlo už len o oblečenie. Keď sa s veriacimi z tureckej mešity rozprával o modlení, opravoval ich. Vravil im, že on sa modlí správne a oni zle. „V tureckej tradícii sú aj ďalšie prvky, napríklad, že po modlitbe všetci spolu robia spoločné rituály, napríklad prosia Boha o požehnanie, čo prekáža najmä salafistom či wahhábistom. Pre nich sú to neprijateľné inovácie, ich výklad islamu je literalistický, obmedzený a neučený,“ vysvetľoval Kristián.

Dominikovi tieto inovácie prekážali tiež. Bolo jasné, že sa drží učenia niekoho iného. Niekoho, koho on sám považuje za autoritu.

Učiteľa, ktorého kázania v češtine sledoval na internete, no po čase ho spoznal aj osobne. Volal sa Samer Shehadeh.

Imám

Je koniec marca roku 2013. V hoteli Magnolia v slovenských Piešťanoch sa koná „Prvý islamský kongres na Slovensku“ s podtitulom „Smerom k islamskej spoločnosti“. Za stolom pri mikrofóne sedí muž s bradou. Na menovke má napísané „Šejch Samer Shehadeh“. Hovorí striedavo po arabsky, no väčšinu času sa prihovára plynulou češtinou.

Jeho prednášku „Úloha mešity v budovaní islamskej spoločnosti na Západe“ miestami prerušuje detský huriavk. Ale Shehadeh sa nenechá rušiť. Hovorí o tom, ako je stavba a existencia mešity nevyhnutným krokom k vytvoreniu islamskej komunity. Mimochodom, na Slovensku moslimovia klasickú mešitu stále nemajú.

„V tomto dome, myslím tým dom Alaha – mešitu – sa mažú všetky rozdiely medzi ľuďmi. Stretnú sa na jednom mieste a postaví sa vedľa seba, rameno k ramenu, noha k nohe, bohatý aj chudobný, čierny aj biely, človek z toho národa aj iného národa a miznú všetky rozdiely medzi ľuďmi. A na prestížnom mieste stojí ten, kto tam bol skôr.“

Video z Shehadehovej prednášky v piešťanskej Magnolii sa dá nájsť na Youtube podobne ako ďalšie videá, v ktorých hovorí o svojej predstave o islame. Shehadeh v roku 2013 kázal aj v Bratislave, kde odpovedal na otázky veriacich.

„Je podľa Koránu zakázané čítať horoskopy?“ spýtali sa ho. „Povedali sme si výrok proroka, že ak ide niekto k veštcovi – a neverí mu, iba k nemu ide – jeho modlitba nebude prijatá 40 dní,“ odpovedal Shehadeh. „Ten, kto ide k veštcovi a uverí mu, odvráti sa od islamu. Kto číta horoskop, akoby išiel k veštcovi. Človek, ktorý horoskopy len číta, hrozí mu, že jeho modlitba nebude prijatá 40 dní. Ale ak im uverí, odvráti sa od islamu, musí činiť pokánie a prosiť o odpustenie.“

Po tejto otázke dostal Shehadeh ešte jednu: či je podľa islamu povolené mať doma fotografie príbuzných a vystavovať ich. „Čo sa týka obrazov a fotografií, sú veci, ktoré sú bez pochyb zakázané, a sú veci, na ktorých sa učenci nezhodli,“ rozprával. „Bez pochyb sú zakázané dve veci; aby človek sám vytváral obrazy a napodobneniny živých

bytostí, či už formou sôch, alebo obrazov. Teda, aby človek nakreslil alebo namaľoval živú bytosť, to je v islame prísne zakázané.“

Shehadeh ďalej hovoril, že podobné je aj zobrať sochu či obraz živej bytosti a dať ju na vyvýšené miesto, lebo tým sa im dáva dôležitosť. „Čo sa týka fotografií, človek, ktorý urobí fotografiu, nevytvára nič nové. Jediný, kto má právo tvoriť, je Alah. Človek, ktorý fotí, nevytvára nič nové. Zjednodušene, je to niečo ako zrkadlo, len odrážate skutočné Alahovo stvorenie. Samotné fotografovanie nie je nič zakázané, ale záleží tiež, čo človek fotí. Či nefotí nič, čo zakázané je.“

Samer Shehadeh, 35-ročný kazateľ, pôvodom polovičný Palestínek, sa narodil v Česku. Sám o sebe hovoril ako o „rodenom Pražanovi“. Na poste pražského imáma nahradil približne pred šiestimi rokmi Emira Omiča, Bosniaka, o ktorom českí arabisti hovorili, že mal pochopenie pre českú mentalitu a rešpektoval umiernenější výklad islamu.

Shehadeh bol od začiatku iný. Vyhýbal sa kontaktu s médiami a z jeho výkladov bolo zrejmé, že sa drží konzervatívnejšieho pohľadu na islam, v mnohom inšpirovanom salafistami.

Salafija je jedným z novodobých smerov islamu, názov pochádza z termínu pre predkov viery, „as-salaf as-Sálih“. Nasledovníci tohto smeru volajú po obrode a očistení islamu od cudzorodých novôt a povier.

„Nemajú radi veci, ktoré mainstreamový islam považuje za správne, napríklad navštevovanie svätcov alebo hlasité spoločné opakovanie Božích mien veršov z Koránu či rôznych modlitieb,“ vysvetľuje Kristián, keď sa zhovárame o salafizme. „Salafisti považujú tieto praktiky za inovácie. Je to také puritánstvo, taký protestantizmus v negatívnom slova zmysle.“

O Shehadeha sa zakrátko po jeho nástupe na post pražského imáma začali zaujímať české tajné služby. V roku 2016 zachytili jeho šifrovanú správu, ktorú cez aplikáciu WhatsApp poslal uzatvorenej skupine veriacich. Nabádal v nej moslimov, aby sa nezúčastnili protiteroristického happeningu a následnej spoločnej bohoslužby s kresťanmi, ktorá bola súčasťou akcie.

„Dôležité upozornenie! Bol som v šoku, keď ma jeden z bratov upozornil na to, že v programe akcie plánovanej na túto stredu v Prahe sa píše, že niektorí moslimovia budú prítomní počas kresťanskej bohoslužby v kostole,“ napísal Shehadeh.

„Upozorňujem všetkých moslimov a moslimky, že takéto konanie hraničí s odpadlivosťou od viery, pretože kresťanské bohoslužby vždy obsahujú tú najhoršiu formu pridružovania, takzvaný veľký širk. Nehľadiac na ďalšie veci, ktoré sú ďaleko za hranicou toho, čo je v islame povolené. Kto verí v Alaha a Súdny deň, nech sa tejto akcie nezúčastní. Alah nech mi je svedkom, že som pred tým varoval.“

Správa z Whatsappu vyvolala v Česku pobúrenie, ozval sa aj vtedajší minister zahraničných vecí Lubomír Zaorálek. „Ak chceme vytvárať tolerantnú spoločnosť, sú prejavy neznášanlivosti, útoky na druhých a napádanie pre odpadlivosť, ak sa chce niekto niečoho podobného zúčastniť, niečo, čo by tu nemalo mať miesto. Toto štát musí sledovať. Nesieme zodpovednosť za to, že podobné prejavy neznášanlivosti nebudeme trpieť,“ kritizoval imáma vtedajší minister.

Neskôr vyšlo na najavo, že Shehadehov brat Omar odišiel v októbri 2016 do Sýrie a v meste Idlib sa dobrovoľne prihlásil do milícií Fatah aš-Šám, nástupníckej organizácie Frontu an-Nusrá. Samer jeho odchod do Sýrie schvaľoval. Omarovej novej žene Fátime, ktorá mala v občianskom preukaze zapísané meno Kristýna a české občianstvo, pomohol vycestovať do Sýrie za novým manželom, ktorého si zobrala bez toho, aby sa vôbec stretli.

Samer Shehadeh žil v Prahe z podpory saudskoarabského veľvyslanectva, to mu vyplácalo 2-tisíc eur mesačne. Po čase zmizol. Vyše roka žil v Mauretánii, po ďalších desiatich mesiacoch ho chytili v Jordánsku a dopravili naspäť do Česka, kde je v tejto chvíli súdený za podporu terorizmu.

Medzitým však stihol vstúpiť aj do života Dominika Koblunického.

Pohreb

V októbri 2016 zverejnila miestna pobočka saleziánskej mládežníckej organizácie Domka v Šarišských Michal'anoch na svojom Facebooku smutnú správu. Vo veku 21 rokov zomrel Dominikov mladší brat Samo. Pohreb aj s bohoslužbou sa konali v jeho rodnej dedine.

Dominik na rozlúčku s bratom pricestoval z Prahy. No predtým, než sa do Šarišských Michalian vybral, si zavolať po radu Samerovi Shehadehovi, s ktorým sa zoznámil v jednej z pražských mešít. Imám mu dal svoje číslo. „Bola to klasická otázka, či sa môže zúčastniť pohrebu blízkeho, ktorý nebol moslim,“ spomínal na to neskôr sám Shehadeh.

„Odpovedal som mu, ako odpovedám všetkým. Vysvetlil som mu, že pohreb sa skladá z dvoch častí – kresťanského obradu a druhej časti, smútočného pochodu a spúšťania do zeme. Povedal som mu, že náboženského obradu sa zúčastniť nemôže, zvyšku áno.“ Tak znela rada imáma, ktorý krátko predtým prísne vystríhal pražských moslimov pred účasťou na kresťanskej bohoslužbe.

Dominik poslúchol a na bohoslužbu za mladšieho brata nešiel. Čakal pred kostolom. V Michal'anoch si ho na pohrebe všimol jeho sused z bytovky, bývalý vojak, ktorý pre deti pred rokmi organizoval turistický tábor v Šarišských Sokolovciach. Odvtedy vídal Dominika málo. Občas ho len zahliadol, ako išiel do lesa v maskáčoch.

Na pohrebe prehodili pár slov. Bývalý vojak sa Dominika pýtal na jeho novú vieru. Prečo číta Korán a v čom je to iné ako kresťanstvo. Dominik odpovedal tak, ako zvyčajne: že sa v novej viere našiel a že islam je v skutočnosti to pravé náboženstvo. Jeho starší sused si zapamätal tón, s ktorým to vyslovil – akoby iné vierovyznanie, kresťanské, bolo niečím menejcenným.

S rodinou sa Dominik o novej viere až tak často nezohováral. Bratom spomínal učiteľa, ktorého sa snaží nasledovať, občas povedal, že by chcel – tak ako iní moslimovia – vycestovať do Mekky či nejakej moslimskej krajiny a tam sa učiť o islame. Keď náhodou prišla reč na Islamský štát, odsudzoval ho. Vrazil, že odsudzuje moslimov, ktorí zabíjajú, a on k nim nikdy patriť nebude.

Rodinu na prestup na islam nejako nepresviedčal, ale otca sa raz spýtal, či by nechcel byť moslimom aj on. „Hovoril, že islam je najsilnejšie náboženstvo na svete,“ spomínal na to starší z Koblunických.

„Vravel, že islam sem príde tiež a vytlačí ostatné náboženstvá,“ spomínal aj Dominik starší brat, najstarší zo súrodencov. „Nehovoril, ako by sa to malo stať, len hovoril, že v ďalekej budúcnosti existuje predpoklad, že sa to stane a v západnom svete sa to už deje. Že nás islam zaplaví a nebudeme väčšinou, ale menšinou. No nevravel to spôsobom ‚všetkých vás postrieľame‘, to určite nie.“

Aj doma v Michal'anoch si všimli, ako Dominik počúva videá, v ktorých nejaký človek hovorí po česky a usmerňuje moslimov. Nevedeli, že ide o Samera Shehadeha.

Dominik túžil byť jeho žiakom. No keď sa v máji 2019 stretli na súde, obaja už ako obžalovaní z terorizmu, Shehadeh sa k nemu nehlásil. Bolo to počas procesu s Dominikom, na ktorý ako svedka eskortovali Shehadeha ozbrojení kukláči za prísnych bezpečnostných opatrení. Prísnejších, než za akých bežne prebiehali pojednávania s mladým Slovákom.

Shehadeh súd presviedčal, že Koblunického dobre nepoznal. Videli sa vraj len párkrát. Dominik mu podľa jeho slov povedal, že predtým chodil do tureckej mešity. „Meno mi povedal nejaké arabské, už si ho nepamätám,“ vypovedal Shehadeh s tým, že na polícii mu povedali, že ide o „Abdula Rahmana“, ale on si naozaj na jeho meno nespomína.

Hovorievali spolu po česky, aj keď Shehadeh si všimol Dominikov slovenský prízvuk. „Pôsobil na mňa tajomným dojmom, nič mi nepovedal, nevedel som o ňom vôbec nič,“ zaprisahával sa imám. „Väčšinou sme boli v kruhu ľudí, kde sme sa rozprávali. Bol prítomný a počúval. Situácie, keď sme boli len dvaja, boli minimálne. Dva-trikrát, aj to len pár viet.“

Mladý Slovák imáma oslovil s tým, že by sa chcel od neho učiť. No on to vraj odmietol. „Dal mi najavo, že ma považuje za autoritu, ja som to neakceptoval,“ tvrdil Shehadeh na súde. „Bol som si stopercentne istý, že je nasadený od BIS-ky (*Bezpečnostnej informačnej služby, teda českej tajnej služby*). Mám skúsenosti s ľuďmi, ktorí prišli do mešity, a mali iné úmysly. Ich spoločným znakom bolo, že sa objavili náhle a nechceli o sebe niečo povedať. Nepôsobil na mňa dobrým dojmom, preto som sa mu vyhýbal.“

Lenže Shehadehovo rázne dištancovanie sa od podozrivého Slováka nesedia s imámovými neskoršími skutkami. Keď bol Dominik taký podozrivý, prečo ho akceptoval vo svojej mešite? „Keď si taký človek k nám sadne, tak ho samozrejme nevyhodíme,“ odpovedal imám.

No prečo dal niekomu, o kom si myslel, že je od tajnej polície, svoje telefónne číslo? Dominik mu predsa volal, aby sa poradil, či môže ísť na bratov pohreb. „Moje číslo nebolo anonymné, kto si ho vypýtal, tomu som ho dal,“ odpovedal súdu Shehadeh.

Najzvláštnjšie bolo, že imám si Dominika raz pozval k sebe domov. Zavolať ho do bytu v pražských Holešovicích, aby mu pomohol so sťahovaním v čase, keď Shehadeh opúšťal Českú republiku. „Dával som dohromady kamarátov, ktorí mi pomôžu. Presne si to nepamätám, evidentne bol pri tom, tak sa asi prihlásil. Odišiel skôr ako ostatní,

presne neviem. Bola to bratská pomoc, prišlo veľa ľudí a pomohli mi,“ vysvetľoval pozvanie pre Dominika nepresvedčivo imám.

Vyhadzov

Dominik sa pár mesiacov po príchode do Prahy zamestnal v jednej z pobočiek fastfoodového reťazca McDonald's. Našiel si aj nové bývanie, presťahoval sa do bytu v pražskej štvrti Dejvice, ktorý zdieľal s niekoľkými ďalšími spolubývajúcimi, väčšinou z Uzbekistanu. Obyvatelia bytu sa menili, väčšinou tam žilo päť-šesť ľudí.

Jedným z nich bol Uzbek Abdurahmon Khalimov. Dominika spoznal ešte v tureckej mešite. „Veľa ľudí ho tam poznalo a rešpektovalo. Veľmi dobre sa naučil islamské náboženstvo, veľa čítal. Domnievam sa, že dokonca vie čítať po arabsky,“ spomínal Khalimov na prvý kontakt s Dominikom.

Mladý Slovák prišiel do bytu v Dejviciach už ako moslim, ktorý sledoval kázania na Youtube, pravidelne sa modlil a izbu si vyzdobil plagátmi s arabskými nápismi.

V McDonald's brával často nočné zmeny, cez deň teda veľa spával a o nových spolubývajúcich sa veľmi nezaujímal. Všimli si, že je rád sám, chodieval do prírody, videli jeho vojenské oblečenie či výrazné červené tenisky, ktoré rád nosil. Vedeli, že cvičí a objednáva si proteínové prášky na rast svalov. Na prvý pohľad na ňom nebolo nič zvláštne.

Uzbeci, najmä tí žijúci v Česku, často neberú svoju vieru až tak vážne. Nie každý sa modlí päťkrát denne, ako to islam prikazuje, nie každý si odoprie alkohol, ktorý je v islame zakázaný, nie každý chodieval v piatok na spoločnú modlitbu do mešity.

Takéto „ľahké konvertitstvo“ Dominikovi, horlivému konvertitovi, ktorý počúval kázania Samera Shehadeha, začalo prekážať. Spolubývajúcim vyčítal najmä to, že vynechávajú modlitby počas dňa. Na byte čoraz častejšie prichádzalo ku konfliktom.

„Ja som mu povedal, nech ma neučí, ako sa mám správať,“ reagoval na jeho výčitky Abdurahmon Khalimov.

Uzbekom sa zasa nepáčilo to, čo videli u Dominika. Znepokojili ich hlavne jeho plagáty s arabskými nápismi, ktoré si vyvesil v izbe. Jeho spolubývajúci po arabsky nevedeli, a tak nerozumeli, čo tam bolo napísané. Ale biele písmo na čiernom pozadí im až priveľmi pripomínalo vlajku Daíšu, Islamského štátu.

Dominikovo vysvetlenie, že sú to citáty z Koránu, spolubývajúcim nestačilo. „Mali sme podozrenie, že sú to plagáty, aké používajú teroristi,“ vravel Khalimov.

Obavy z nového spolubývajúceho začínali medzi Uzbekmi narastať, až prešli do akcie. Preverili si ho. Keď Dominik odišiel z domu, rozhodol sa Abdurahmon Khalimov s kamarátom prehľadať jeho veci. „Bol veľmi nábožný a v tom čase veľa ľudí odchádzalo na Blízky východ. Jeho vojenské oblečenie bolo podozrivé,“ vysvetľoval nezvyčajný krok mladý Uzbek.

Dominikovi nazreli do skrine, do batoha aj pod posteľ. Tam našli plynovú pištoľ a v malom igelitovom vrecúšku niečo, čo pripomínalo strelný prach.

Zobrali to do kuchyne a zapálili. Prášok horel; išlo o náplň zo zábavnej pyrotechniky.

Keď sa Dominik vrátil domov, došlo k hádke. Uzbeci sa pýtali, čo to má pod posteľou, kde vzal plynovú pištoľ, prečo má v igelitovom vrecúšku strelný prach. Dominika rozčúlilo, že mu spolubývajúci vliezli do jeho osobných vecí. O pištoľi vyhlásil, že nie je pravá, ale takáto odpoveď nestačila. Požiadali ho, aby z bytu odišiel. Nechceli ho tam. Báli sa ho.

Dominik sa hneval. Khalimova sa pýtal, čo si to dovoľuje, ako ho môže vyhadzovať z bytu, keď nie je jeho majiteľom. Povedal, že nikam nepôjde. Hrozil, že niektorých zo spolubývajúcich nahlási na políciu a imigračnom úrade, lebo vedel, že nie všetci mali v poriadku papiere a pracovné víza.

Nakoniec sa dohodli, že do mesiaca byt opustí a nájde si bývanie inde. Čoskoro sa odsťahoval do nového podnájmu, v byte na piatom poschodí paneláku v pražskej štvrti Stodůlky. Práve tam ho v decembri roku 2017 zatkli pražskí policajti.

Aj oni našli plynovú pištoľ, nôž či niečo, čo pripomínalo zápalný prach. Sypký prášok zosypaný z rôznej zábavnej pyrotechniky. Už to nebolo len jedno malé igelitové vrecúško. Zabavili asi štyri kilogramy pyrotechnických zmesí.

Z pohľadu udalostí, ktoré budú nasledovať, pôsobí až trochu bizarne, že sa Dominik pár mesiacov pred zatknutím, v januári 2017, prihlásil ako účastník na konferenciu Spoločne proti terorizmu, ktorú organizoval pražský podnikateľ kuvajtského pôvodu Bader Eknaifith. Meno „Abdul Rahman“ v zozname účastníkov vyvolalo pozornosť.

V diskusii k podujatiu sa objavili komentáre, že na protiteroristickú konferenciu sa chystá aj človek, ktorý má na svojom Facebooku nielen fotky vo vojenskom oblečení, ale aj čierny obrázok s radikálnym kazateľom Anjemom Choudarym, ktorého v roku 2016 odsúdili v Británii za podporu terorizmu. Choudaryho fotku dopĺňala mapa Českej republiky s moslimskými symbolmi a text „Tahle země bude naše. A nebude moci být pro všechny.“

Dominikova účasť na konferencii bola Baderom Eknaifithom pre istotu zrušená. „Ďakujeme za upozornenie. Aj tieto skutočnosti budú predmetom rozboru prednášajúcich,“ odpísali na znepokojené komentáre organizátori podujatia.

Krátko po tomto incidente sa Slováč Dominik Kobulnický dostal do pozornosti českých tajných služieb a neskôr aj polície. No kým sa toto všetko stalo, chodil Dominik ďalej do pražských mešít, modlil sa a čítal Korán. Ešte v júni 2017 si na svoj Youtube kanál zavesil dvojminútové video s názvom „Můj azzan na Ramadán“ z jednej z pražských mešít.

Azán je islamské zvolávanie na pravidelnú spoločnú modlitbu, často ho recituje muezín z minaretu alebo pred vchodu do mešity. No keďže v pražských mešitách muezín nebýva, môžu na modlitbu zvolávať aj veriaci. Dominik si svoj spev nakrútil. Na videu má oblečené to, čo rád nosieval, no čo zároveň ostatných moslimov znepokojovalo: vojenské maskáče a béžové tričko.

Mladý konvertita v tomto čase svojim známym hovoril, že by si rád našiel nevestu, moslimku, s ktorou by mohol založiť rodinu. Ale nebolo to preňho jednoduché. Sám totiž cítil, že ho skôr priťahujú muži.

Neskôr, už počas súdneho pojednávania, Dominikovu sexuálnu orientáciu prepierali verejne, čo mladý Slovák niesol ťažko. Sám sa ju dlho snažil potlačiť do úzadia.

Sexuológovia a psychológovia, ktorých si ako znalcov zavolať súd, homosexualitou vysvetľovali dokonca jeho prechod na radikálny islam. Vlastnú identitu sa snažil nahradiť inou, ktorá tú pôvodnú vylučovala, vysvetľovala súdu jeho inklináciu k salafizmu jedna zo znalkyň.

Islamista predsa nemôže byť gay, islamisti homosexuálov trestajú. Dominik si vypestoval imidž, ktorý jeho orientáciu dokonale zakrýval: nikomu by predsa nenapadlo, že by Abdul Rahman v maskáčovom oblečení mohol na webe hľadať možnosti, ako sa zoznámiť aj s chlapcami. Lenže to tak bolo, čo neskôr už nepopieral ani sám Dominik. Len tvrdil, že nie je gay, ale bisexuál, ktorý je presvedčený, že môže byť šťastný aj v heterosexuálnom zväzku.

Výbuch

„Džihád v Česku, policajti obžalovali moslima z prípravy bombového útoku,“ hlásil titulok českého denníka Mladá fronta Dnes zo 14. septembra 2018. Bol piatok a verejnosť sa dozvedela o zatknutí Dominika Kobulnického políciou.

Po prvý raz ľudia videli fotky z jeho Facebooku. Okrem obrázka s britským radikálnym kazateľom Anjemom Choudarym tam videli aj snímky mladého Slováka z mešity, na ktorých má oblečenú bielu čiapku kufi. Na profil si zavesil aj selfie z pražského metra či obrázky z nákupného centra a zo železničnej stanice – na mnohých bol vo vojenskom oblečení. Na niektorých fotografiách mal zdvihnutý ukazovák, symbol odkazujúci na tauhíd, islamskú náuku o jedinečnosti Allaha.

Postoj so zdvihnutým ukazovákom, aj keď jeho pôvod nie je násilný, si obľúbili aj radikáli z Islamského štátu. Keď sa Dominik postavil pred súd, obžaloba mu to často pripomínala.

Mladá fronta Dnes zverejnila článok o zatknutí Dominika Kobulnického deväť mesiacov po tom, čo ho českí policajti reálne zadržali. Stalo sa to ešte v decembri 2017.

Štyri kilogramy pyrotechnických zmesí, ktoré našli pod posteľou, boli pre vyšetrovateľov jednoznačným dôkazom, že Slovák chystal teroristický útok. Našli aj plynovú pištoľ, nože či kuchynské časovače.

Pohľad do Dominikovho počítača či mobilu políciu v podozrení len utvrdil. Okrem mnohých iných vecí tam objavili video, na ktorom sa prechádza stanicami metra, odriekava arabské formulky a o okoloidúcich hovorí ako o „kafiroch“, teda „nemoslimoch“. Ďalšie video, ktoré si sám nahral do mobilu, bolo z jeho domu: Dominik sa v tmavom oblečení pripomínajúcom džihádovcom prechádza po byte a plynovou pištoľou mieri do kamery. Pôsobí to hrozivo a násilnícky.

Prehľadanie stiahnutých súborov Slovákovi nepomohlo. Detektívi tam našli bakalársku prácu, ktorá sa zaoberala možnosťami zneužitia zábavnej pyrotechniky, napríklad na zostrojenie výbušniny.

Každý z týchto kúskov vytvoril mozaiku radikála, ktorý sa už-už chystal zaútočiť.

Dominikova pyrotechnika by podľa znalcov, ktorých vypočúval súd, mohla vzplanúť a vyvolať požiar. Ex

perti z hasičského zboru vytvorili štyri možné scenáre, čo by tieto látky mohli spôsobiť; pri jednej zo skúšok v brnianskom výcvikovom stredisku látky vytvorili ohnivú guľu s priemerom štyri metre.

Ďalší pyrotechnický pokus ukázal, že z týchto zmesí sa dá vytvoriť výbušný systém, ktorý by v prípade, že by bol doplnený kovovými fragmentmi – skrutkami či maticami – mohol zraniť či zabiť veľký počet ľudí. Najvzdialenejšia kovová súčiastka pri pokuse doletela 173 metrov od epicentra výbuchu.

Dominik získal látky legálne. Išlo o prach, ktorý zosypal z rôznej zábavnej pyrotechniky kúpenej v obchode či na internete. Záľubou v pyrotechnike vysvetľoval aj štyri kilá chemikálií, ktoré mu v decembri 2017 našli pod posteľou. Vravel, že sa blížil koniec roka a na Silvestra sa chystal domov do Šarišských Michalian, aby s kamarátmi odpálil svetlice, ktoré sám vyrobí. V McDonald's mal už vybavenú dovolenku.

Policajtov ani štátneho zástupcu nepresvedčil. Argumentovali, že veriaci moslimovia koniec roka ani Silvester neslávia, a preto jeho vysvetlenie neobstojí.

Dominik neskôr na súde ako dôkaz ukázal videá z minulých Silvestrov, na ktorých naozaj odpaľoval zábavnú pyrotechniku. Rodina a kamaráti mu dosvedčili nielen to, že sa o petardy a svetlice zaujímal, ale aj že si ich sám vyrábal.

Lenže otáznikov zostávalo v jeho príbehu aj tak príliš veľa.

Trest

Súd s Dominikom trval takmer rok. Štátny zástupca Martin Bílý vo svojej záverečnej reči pred pražským mestským súdom navrhol za prípravu teroristického útoku a propagáciu hnutia potláčajúceho práva a slobody iných deväťročný trest vo väzení. Mladý Slovák sa podľa jeho názoru po svojich excesoch z mladosti nepriklonil na dobrú stranu islamu, ako sám tvrdil, ale ďalej sa radikalizoval.

Súd ho nakoniec odsúdil za propagáciu terorizmu a všeobecné ohrozenie, pre látky, ktoré skladoval v byte. Prípravu útoku mu teda nedokázali.

Dominik žiadal o mierny rozsudok. „Dúfam, že súd bude ku mne mierny a zhovievavý,“ povedal. „Zašlo to ďaleko. Mrzí ma, že to takto dopadlo, nemal som žiadny zlý úmysel, nikdy som nespáchal trestný čin.“

Postupne prebral všetko, čo mu obžaloba kládla za vinu. Opakoval, že pyrotechniku mal doma len preto, že sa chystal na Silvestra na Slovensko, a žiadny útok nechystal. Že nosil vojenské oblečenie len preto, že sa v ňom cítil dobre, a nechcel ním pohoršovať. Že nikdy nechcel podporovať žiadnu teroristickú organizáciu.

„Trvám na tom, že vlajky a obrázky, ktoré som si dal na Facebook, mali čisto náboženský význam,“ presviedčal. „Keby mi bolo povedané, napríklad od policajných orgánov, aby som to dal preč, rozhodne by som to urobil. Žiadny moslim mi nikdy nepovedal, že to podporuje terorizmus. Bral som to ako súčasť mojej moslimskej viery. Nemám také odborné vzdelanie, aby som to vedel posúdiť.“

Džihádisticke videá a videá Islamského štátu, ktoré našli v histórii jeho prehliadača, vraj pozeral len preto, prečo to robí aj veľa iných ľudí – zo zvedavosti a tiež preto, lebo sledoval, čo sa deje vo svete. Počas príhovoru sľuboval, že ak by ho prepustili na slobodu, bude žiť vzorne, dokonca sa vzdá výroby domácej pyrotechniky.

Dominik na konci povedal, že z dvojročnej väzby a rok trvajúceho súdneho procesu je už unavený. „Nechcem sa ľutovať, ale väzenie nepripadá do úvahy. Trestný čin prípravy útoku sa nestal. Milujem svoj život, nechcem ho ničiť. Nikdy by som neublížil živému tvorovi. Zaručujem vám, že z mojej strany žiadne násilie voči obyvateľom nehrozí. Nemám na to žiadny motív, je to neislamské správanie a ja to odsudzujem.“

A zopakoval to, čo na začiatku: „Ak budem odsúdený, neznesiem to.“

Súd jeho prosbu nevypočul. Okrem päťročného trestu by mal byť aj vyhostený z Česka do jeho rodnej krajiny.